

TÄHVIKKE

Nr 6

1998

Joonistamis-
voistluse võit-
jad selgunud

Onu Aleks ja
tema lemmikud

Lugu sellest,
kuidas ema ja
isa elekt-
roonilisteks
muutusid

Poiss Mart ja
vanaisa Mart

Kas sõpru
tohib maha
salata?

Kui käes on
jälle sünnipäev

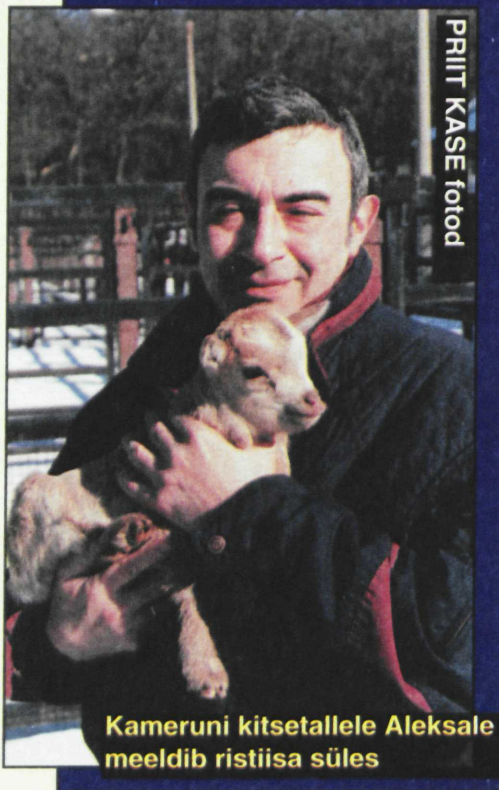
ISSN 0134-2266

9 770134 226003

LOOMADE SÕBER ONU

ALEKS

PRIIT KASE fotod

Kameruni kitsetallele Aleksale meeldib ristiisa süles

Onu Aleks'i pärisnimi on Aleksei Turovski. Küllap tunnete teda teiegi, kas siis telesaatest "Looduse lood" või olete hoopis tema juhatusel mööda Tallinna Loomaaeda uidanud.

Onu Aleks'i suurimad lemmikud - putukad

Onu Aleks'i süda on juba varasest noorusest kuulunud kõigile loomadele, kuid eelkõige siiski putukatele. "Putukad on ju väga, väga põnevad! Mõned neist on hästi suured, isegi peopesa suurus, teised jälle imetillukesed, nii et neid palja silmaga peaaegu ei näegi. Ise on selline pisi-pisike, aga ikkagi päris!" Onu Aleks ongi hariduselt entomoloog ehk putukaurija. Praegu uurib ta loomi, kes elavad teiste loomade peal või sees ja nende toitu söövad - ühesõnaga parasiite. Seda sellepärast, et see on huvitav, ja pealegi on parasiite kõige vähem kahju uurida. Uurimise käigus tuleb ju nii mõnigi uuritav lahti lõigata! Teisi loomi armastab onu Aleks selleks liiga palju, et neid põhjalikumalt uurida.

Mida üldse tähendab armastus looma vastu?

Onu Aleks'i arvates ei saa armastust loomade vastu võrrelda näiteks sõprusega teie ja teie parima sõbra või sõbranna vahel. Kui tahate loomaga heaks sõbraks saada, siis peate väga kannatlik olema ning teil peab alati tema jaoks aega jätkuma! Looma peale ei tohi kunagi solvuda, isegi siis mitte, kui ta teid hammustab või torkab või muud pahandust teeb. Tema ei ole selles süüdi! Süüdi võib olla ainult see, kes teab, et ta teeb teile halba, ja just sellepärast seda teebki. Loom, kes teid hammustab, arvab tõenäoliselt siiralt, et ta kaitseb oma elu või huve. Alatusteks pole loom võimeline!

Roosa pelikani poeg pole sugugi roosa

Ka kana võib saada lemmikuks!

Onu Aleks'i arvates võib igast loomast, isegi kanast, endale suurepärase sõbra saada. "Jah, ega kana ole sugugi rumal! Inimesed tavaliselt ei mõtle sellele, kui ilus lind on kana ja kui põnev on tema seltsis olla. Kana ja papagoi vahe on muidugi suur, aga kas see on põhimõtteline?" Nüüd tahate ehk vastu vaielda, et näe papagoi oskab ju rääkida, aga kana ei oska! Kuid ega papagoi räägi mõistlikku juttu, ta teeb vaid seda, mida on harjunud tegema. Onu Aleks'i tuttaval oli kord papagoi, kes peremeest alati tervitas sõnadega "terekest-kah, terekest-kah!". Ega see ei tähendanud, et lind sai aru, mis ta ütles.

Loom ei ole mänguasi, teda ei tohi nurka vedelema jätta!

Onu Aleks'il endal on, niikaua kui ta mäletab, kodus alati mõni lemmikloom olnud. Juba viieaas-

taselt sai ta aru, et kui loom on tema oma, siis just tema vastutab selle looma eest, just tema tegeleb loomaga. Põhiline, mida mitte kunagi ei tohi unustada, on see, et loom tahab juua ja süüa! See on kindlasti kõige tähtsam. Samuti peab loom olema puhas, tema järelt peab koristama, talle peab andma võimaluse ennast puhastada. Ning temaga tuleb tegeleda, ja seda üldse mitte sellepärast, et näe kui mõnus pehme ja soe ta on, küll teda on hea mudida. Ei-ei, loomaga tuleb vestelda ja mängida vastavalt tema loomusele.

Õnnelik õnnetus ehk vesilike imepärsed võimed

Onu Aleks'il on lapsepõlves loomadega ka äpardusi juhtunud. Ükskord juhtus tal vesilikega kurb, kuid õnneks hästi lõppenud lugu. Nimelt pani ta kogemata juba suureks kasvanud ja alles noorukesed loomad ühte akvaariumi. Ning mis te arvate, mida onu Aleks hommikul nägi!? Suured vesilikud olid pisematel sabad ja jalad ära söönud! Kuid õnneks olid lõpused siiski säilinud ning paari-kolme nädalaga kasvatasid vesilikulapsed endale uhiuued sabad ja jalad.

Onu Aleks'iga nõustub poseerima ka iguaan

TÖNU SEERO Nuppudega vanemad

"Meile aitab," ütlesid ema ja isa lastele. "Teie mängite päevade viisi oma elektroonilisi mängu, mis nii tüütult piiksuvad. Meiega ei räägi te enam üldse. Muudkui vajutate ainult nuppe ja piiksutate. Meie hakkame alates homsest elektrooniliseks emaks ja isaks."

Kui ema ja isa järgmisel päeval töölt koju tulid ja uksest sisse astusid, jäid nad esikusse tikksirgelt seisma. Siis vajutas isa oma pintsaku alumisele nööbile.

"Piiks!" ütles ta. "Minu tuba!" Otsejoones oma tuppa läinud, vajutas ta keskmisele nööbile. "Piiks-piiks! Uks kinni!"

Isa oli nüüd oma toas.

Ema vajutas kõigepealt oma seeliku ülemisele nööbile.

"Piiks! Piiks!" sammus ta otsejoones pliidi juurde. Siis vajutas järgmisele nööbile: "Piiks-piiks! Kastrul!" Siis kahele nööbile korraga: "Piiks-piiks-piiks! Vesi sisse ja pliidile!" Keskmisele: "Piiks! Tuli pliidi alla!" Alumisele ja ülemisele korraga: "Piiks-piiks! Kapp!"

Kuidas nuudleid kapist kätte saada? Aa, kolm nuppu korraga! "Piiks-piiks-piiks!" Nüüd jälle ülemine, sest see oli ju pliit: "Piiks!"

"Ema, kas sul läheb veel kaua aega?" küsisid Triin ja Tõnu. "Köht on nii tühi!"

Oot-oot, milline nupp on lastega rääkimiseks? Oi, ükski ei sobi! Ema piiksus mööda kööki edasi ega vahetanud lastega ühtki sõna.

Algul päris naljakas tundunud elektrooniline ema ei meeldinud Triinule ja Tõnule varsti enam mitte üks põrm.

Pidev piiksumine oli ka väga tüütu.

"Aitab küll!" palusid nad ema.

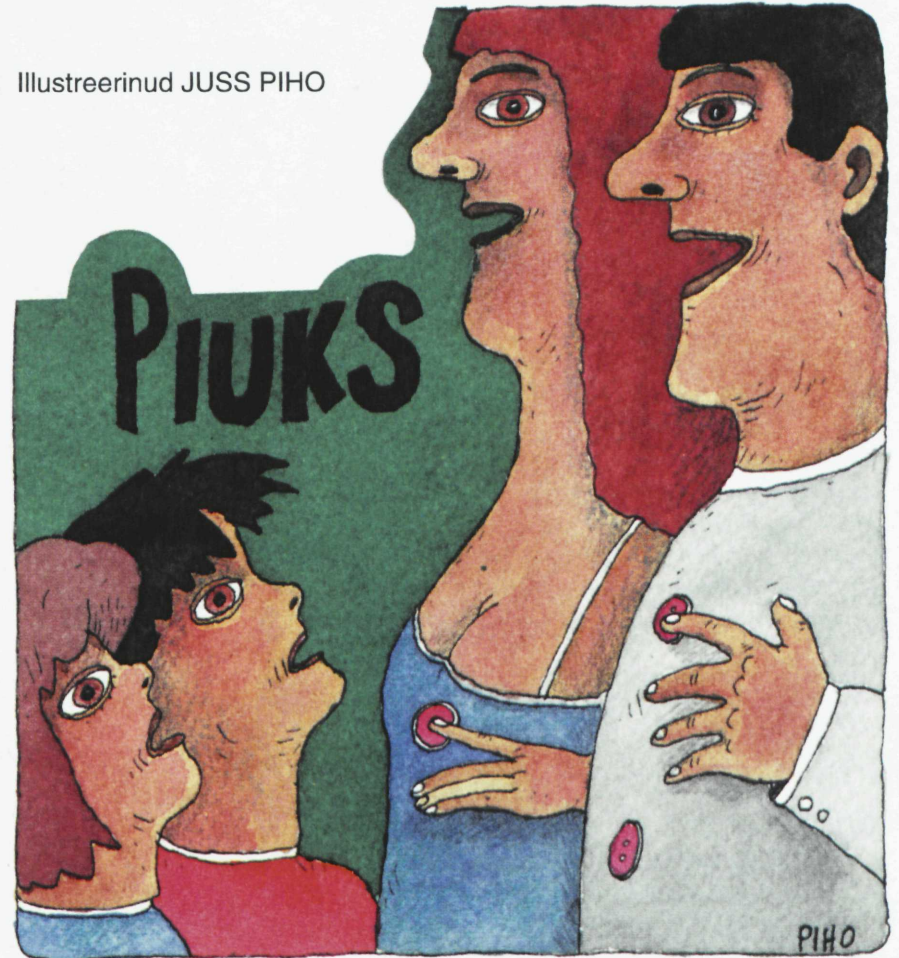
"Piiks!" kostus seepeale isa toast.

Isa toa uks avanes. Ta tuli kööki ja ütles: "Näete nüüd siis ise seda, mida meie kogu aeg kuuleme!"

"Jah, näete nüüd ise!" kordas ema.

Vanemad hakkasid uuesti harilikuks emaks ja isaks. Ja peab ütlema, et sellistena meeldisid nad lastele palju rohkem kui piiksuvatena. Ka söök sai kiiresti valmis – ja mitte ainult sellepärast, et isa aitas emal seekord nuudlid ära kurnata.

Illustreerinud JUSS PIHO

Kui Aleksa häält teeb, kedagi teist ei kuule

Ning lõpuks: kes siis on loomade kuningas?

Siin on kujunenud tavaks, et inimesed on loomade kuningaks pidanud lõvi, lindude kuningaks kotkast ja roomajate kuningaks kõige suuremat ning mürgisemat madu. Sellega on inimesed alati kinnitanud, et nende meeltest on kõige tähtsam see, kes on kõige suurem röövel! Onu Aleks nii ei arva. Kuningaks saamiseks ei piisa ainult sellest, et sa uhke välja näed. Loomade kuningaks peaks igal maal, õigemini igas metsas, meres, järves, kõrbes või savannis, olema just selle paiga jaoks kõige tähtsam loom. Troopika metsade ja jõeorgude kuningaks peab onu Aleks kindlasti tiigrit. Tänu tiigrile ei ole seal liiga palju hunte, ja kui tiiger püüab mõne vesipühvli, siis jätkub sellest alati süüa ka teistele loomadele. Kuid savannides, kus on suuri kiskjaid palju, sobiks kuningaks elevant. Just tema lööb seal korra majja ja tänu tema sõnikule kosub taimestik, mis omakorda pakub loomadele toidulauda.

Onu Aleksiga vestles SIIRI KASE

OTT ARDER Vesi on üks tähtis asi

KUIDAS KÄTTE SAAME VEE?
LINNAS KRAANIST, SELGE SEE.
MÕNEL POOL ON TEINE TERA,
TULEB KÄIA KAEVUL ÄRA.
INIMLOOM, KEL AEGA POLE,
VAEVALT JÕUAB ALLIKALE.

OTT ARDER Allikas

VÄIKSEID ALLIKAID ON PEIDUS
MÕNES VARJULISES KOHAS.
VESI ALLIKAIS ON JAHE,
MAITSEV, TERVISTAV JA PUHAS.
ALLIKAS ON SUURTE VETE
TASANE JA SELGE LÄTE.

OTT ARDER Jõgi

JÕEKE SILLERDAV JA SOE
MEIE EEST EI PEITU POE.
JÕGI LIHTSALT VOOLAB ÄRA,
VULAB VAIKSELT, EI TEE KÄRA.
JÕGEDEL ON KINDEL KÄIK,
MERI NEELAB KORD NAD KÕIK!

OTT ARDER Järv

SUVITI, KUI SOOJAD JUBA ILMAD,
KUTSUVA MEID KAUNID JÄRVESILMAD.
RÕÕMSALT LOOKLEB TOLMAV TEE,
PÄIKE ÜLE JÄRVEVEE
OMA KULDSET VALGUST VALAB,
JÄRVES LUPSU LÖÖVAD KALAD.

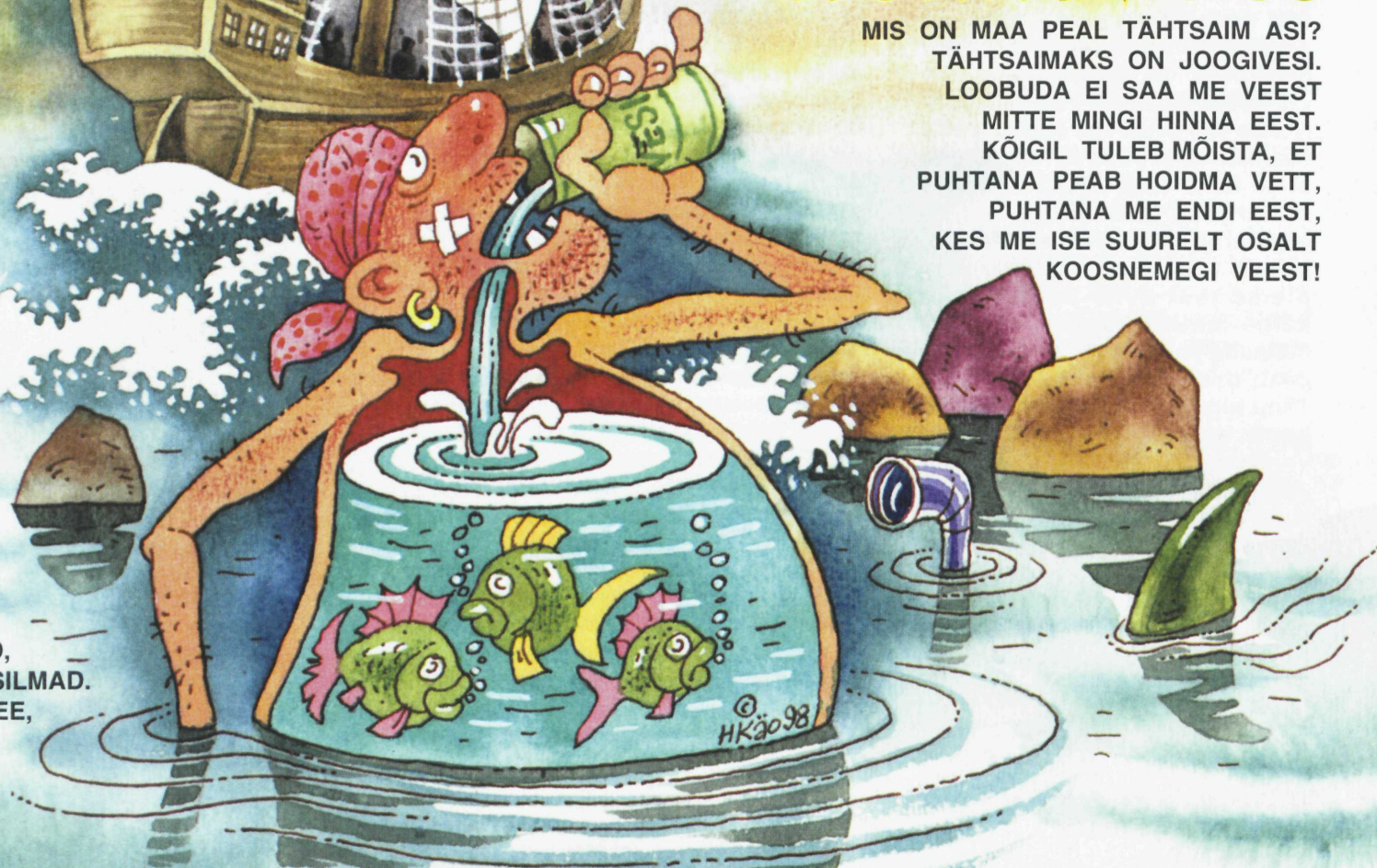

OTT ARDER Meri

LAEVAGA SAAB SÕITA ÜLE MERE,
KAUGEL SAAREL ÕELDA MÕNE TERE.
KALUREILE MERI KALASAAKI ANNAB,
SUURI JA KA VÄIKSEID LAEVU MERI
KANNAB.
MERELAINED LOKSUMAST EI VÄSI,
SOOLASEKS JÄÄB IKKA MEREVESI.

OTT ARDER Vetejutu kokkuvõte

MIS ON MAA PEAL TÄHTSAIM ASI?
TÄHTSAIMAKS ON JOOGIVESI.
LOOBUDA EI SAA ME VEEST
MITTE MINGI HINNA EEST.
KÕIGIL TULEB MÕISTA, ET
PUHTANA PEAB HOIDMA VETT,
PUHTANA ME ENDI EEST,
KES ME ISE SUURELT OSALT
KOOSNEMEGI VEEST!

HENNO KÄO Keskaeg

KESKAJAL OLDI ENAMASTI KESKEL,
SEST KESKEL OLI KERGEM AJAL
RASKEL –
ESIMESED EIDETI
JA TAGUMISED TAADITI,
KESKEL AGA MÕNUSASTI
VATSAD PUNGI LAADITI.

KÜLLAP OLDAKS KESKEL PRAEGU
EGA TEHTAKS KÄRA,
KUI VAID AEG EI OLEKS AMMU
TULNUD KESKELT ÄRA.

HENNO KÄO Vana aeg

VANAL AJAL VANAD ASJAD
OLID KÕIK VEEL UUED,
PURUVANADELGI OLID
SELJAS UUED KUUED.
PURUVANAD ENDASTMÕISTA
SIIS VEEL PURUNOORED,
VIINAMARJAD OLID HAPUD,
ÕUNAD ALLES TOORED.

VANAL AJAL VANAD ASJAD
VEEL EI TULNUD MEELDE,
ASJAD ALLES SÜNDISID
JA SEADSID ENNAST HÄALDE.

HENNO KÄO Uusim aeg

MÖÖDA LÄINUD MITMEID AEGU,
AGA MIS ON KÄSIL PRAEGU?
PRAEGU UUSIM AEG ON JUST,
KUI LOED SEDA LUULETUST.
KUI SAAD LUULETUSE LÄBI,
KAS KA UUSIM AEG SAAB LÄBI?

HENNO KÄO Minevik ja tulevik

TULEVIK ON SEE, MIS TULEB,
MINEVIK ON LÄINUD,
EGA TULEVIKKU OLE
MITTE KEEGI NÄINUD.

MINEVIK LÄKS MINEMA,
EI ÜTELNUD HEAD AEGA,
TEMAL POLE HARILIKULT
VIISAKUSTEKS AEGA.

VIISAKUS EI OLE VIST KA
TULEVIKU KOMME,
TERE ÜTLEMATA KOHAL
ON TA JUBA HOMME.

Illustreerinud HENNO KÄO

Linnalapse HOMMIK

JAAN RANNAP

Mart tegi silmad lahti. Esimese hetkega ei saanud ta aru, kus ta oli. Aga siis tuli kõik meelde. Bussisõit ja ema kinnitus: kahe päeva pärast tulen sulle järele.

Vanaisa toas ei olnud. Mart pani end ruttu riidesse ja läks esikusse. Esikuukse praokile lükanud, vaatas ta õue. Labidaga vanaisa oli võrk-aia taga põõsamaal, koer Kossu oli kuudi ees siruli. Vanu sõpru nähes lükkas Mart ukse julgelt pärani ja astus kiviplaatidest teerajale. Teerada viis kaevule, kuid Mardil polnud sinna asja. Mart kükitas sisalikku vaatama, kes end ühel plaadiserval soojendas. Sisalikul oli mustriiline turi, mustad silmad ja kõverad jalad. Kui sisaliku nahk oleks rohekalt helkinud, oleks ta näinud välja nagu väike krokodill.

"Sisalik, kui vana sa oled?" küsis Mart. "Mina sain kaks pühapäeva tagasi viie aastaseks."

Sisalik liigutas hända ja kallutas end ette nagu jooksjad teevad stardi ajal.

"Ära karda, sisalik," ruttas Mart ütleva. "Mina sinu saba ei puutu!" Mart teadis ilma-asjadest nii mõndagi. Sisaliku kohta teadis ta, et sabast kinni võetud loomake jätab saba maha ja ruttab kivi alla uut kasvatama. Sisalik vaatas Marti, pea kõrgele tõstetud.

"Lubad küll lahkelt, aga kes ütleb, et sa ka sõna pead," mõtles sisalik ning lipsas igaks juhuks plaadiprakku. Tal ei olnud sellel hommikul tahtmist alustada uue saba kasvatamist.

Sisaliku asemel ilmus teerajale sitikas. Sitika kohta ei teadnud Mart midagi. Et seda viga parandada, võttis ta vitsarao ja keeras sitika selili. "Üks, kaks, kolm...kuus," loendas Mart sitika jalgu. Saba sitikal ei olnud. "Mine nüüd," aitas ta oma uue tuttava õigesse asendisse. "Mine, aja oma asju. Mina sulle paha ei tee."

Sitikas peitis end kähku kooretüki alla.

"Kes sind teab," mõtles sitikas. Oma asju võis ka hiljem ajada.

Õhus oksaraoga ringe joonistades astus Mart nüüd koer Kossu poole. "Tere hommikust, Kossu," ütles Mart ja tegi nalja pärast kraapsu. Kossu väristas kõrvu ja võngutas saba. "Tere, tere," ütles ta sellega. "Sina kah viimaks üleval."

"Kuidas magasid?" küsis Mart viisakalt. "Kas nägid ilusat und?"

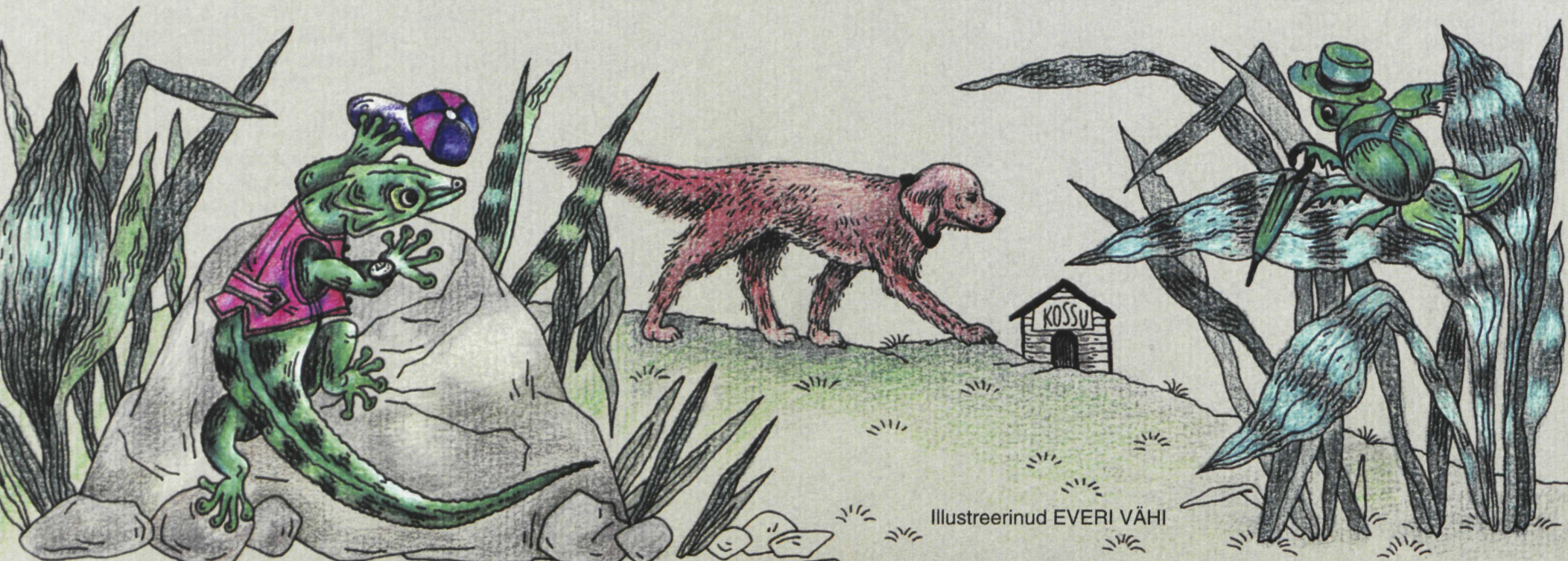
Koer Kossu ajas end jalgadele, sirutas kere pikaks ja haigutas laialt.

"Mis magamist siin öösel on," mõtles Kossu. "Ohtuhämaras luusis rebane aia taga, enne koitu tulid metsasigudikud põlluservale tustima. Haugu nii, et kurk kibe."

Kossu kuudi kõrval oli sületäis hernekeppe. Mart võttis ühe neist hobuseks, hakkas uhkeks ratsameheks ja kappas vanaisa juurde. Vanaisa Mart oli labidatöö lõpetanud. Marjapõõsaste rivi oli saanud juurde kaks uut põõsakest.

"Vanaisa, mis me nüüd tegema hakkame?" tahtis poiss Mart küsida, kuid ei jõudnud.

"Kuule," ütles vanaisa Mart. "Lähme nüüd sööma."

Illustreerinud EVERI VÄHI

Sünnipäev! Sünnipäev!

Sul on tulemas sünnipäev. Kas pole tore! Külla tulevad sõbrad, vanavanemad, tädid ja onud. Küllap oled oma sõprade jaoks välja mõelnud huvitavaid mängu ja võib-olla ka viktoriini – et aeg igavaks ei läheks ja pidu tuleks hästi tore.

Täiskasvanud külaliste lõbustamine on hoopis raskem: kui oled vastanud kõikidele tavalistele küsimustele, et kuidas koolis läheb ja mis õppeaine kõige rohkem meeldib, tekib sageli nõutu vaikus. Või hakkavad täiskasvanud rääkima poodidest ja muudest kohutavalt igavatest asjadest. Justkui polekski see sinu sünnipäev.

Aga tead mis?! Korralda neilegi viktoriini! Ka täiskasvanutele meeldib omavahel jõudu proovida, oma teadmisi näidata ja midagi uut teada saada. Ja kui mõni tädi ütlebki, et teine kord ta küll enam ei tule, kui viktoriini tegema pannakse, siis seda ei maksa tõsiselt võtta. Küll ta tuleb ka järgmisele sünnipäevale!

Kui sul on kodus ENEKE või mõni teine entsüklopeedia, leiad neid lehitsedes palju toredaid küsimusi.

Võid näiteks küsida:

1. Milline on Eesti rahvuskivim? (paekivi)
2. Milline on Eesti rahvuslill? (rukkilill)
3. Milline on Eesti rahvuslind? (suitsupääsuke)
4. Kuhu lendab pääsuke talveks? (Lõuna-Aafrikasse)
5. Milline on Eesti pikim jõgi? (Pärnu jõgi, 144 km)
6. Milline loom on Maailma Looduse fondi embleemil?(suur panda)

Sobib ka mõni nipiga küsimus. Näiteks niisugune:

* Kas tuleb öelda kuus pluss viis ON kaksteist või kuus pluss viis VÖRDUB kaksteist?

Paberil kirjapanduna tundub, et igaüks teab õiget vastust, aga proovi küsida seda mõnelt täiskasvanult. Otsekohe jääb ta mõtlema, kas tuleb öelda "on" või "võrdub".

Alati võib teha küsimusi ajalehest loetud või televiisorist-raadiost kuulnud uudiste kohta – täiskasvanutele meeldib kõige uuega kurssis olla.

Pane iga külalise jaoks valmis paber, pliats ja raamat, mille peal saab laua ääres istudes kergesti kirjutada.

Korralda viktoriini, kui külalised on soolase toidu söömise lõpetanud. Siis saab ema sel ajal, kui sina külalistega viktoriini teed, rahulikult laua ära koristada, kohvi keema panna ja koogi lauale tuua. Külalistel on põnev ja ema pole õhtul hoopiski nii väsinud, kui tavaliselt pärast pidu!

MARIN VINKEL

Tüdrukutele Tüdrukutele Tüdrukutele

Kas tahad teha endale midagi ilusat ja moekat? Tee endale pärlitest lisapats! Sinu juuste pikkus pole seejuures oluline. Pärlipatsi saab nii pikkade kui lühikeste juuste külge riputada tavalise patsivõruga.

Tee nii:

1. Küsi ema või vanaema käest katkiläinud pärleid, litreid, mulinee-, pärlmutter- või villase lõnga juppe. Väga hästi sobivad ka katkiläinud arvelaua nupud ja teokarbid (viimased tuleks enne küünelakiga üle tõmmata – siis ei purune nad nii kergesti).

2. Võta peenikest (värvilist) traati, õngenööri, tugevat niiti, värvilist mulinee- või pärlmutterlõnga. Pead arvestama, et võtaksid nii pika traadijupi või niidi, et selle ülemise otsa saab keerata patsivõru ümber. Kui kasutad värvilist mulinee- või

pärlmutterlõnga, võid jätta ka lõnga alumisse otsa varu, siis saad pärlipatsi otsa ilusa tuti teha. (Villane lõng pärilite pealeajamiseks ei sobi, sest katkeb kergesti.)

3. Tee traadi, niidi või lõnga otsa sõlm. Kui kasutad niiti, vajad ka nõela pärilite pealeajamiseks. Lüki pärlid, litrid, nupud või teokarbid traadile või niidile just niisuguses järjekorras nagu sulle endale kõige rohkem meeldib. Vahele võid põimida värvilise lõnga juppe (süü sobib ka villane lõng). Pats tuleb ilus aga ka ilma lõngata. Ülemisest otsast jäta traat või niit 4–5 cm tühjaks ja keera see patsivõru ümber kinni.

4. Nüüd võta väike salk juukseid just sealt, kuhu tahad patsi riputada. Seo pärlipats võruga juuksesalgu külge kinni. Nüüd on sul peas ilus lisapats ja näed moekas välja!

Tee endale, õele ja sõbratarile!

MARIN VINKEL

**Lihula Gümnaasiumi lapsed
kirjutavad oma isast.**

ISA OOTAMAS

Kiiguvad lainetel kajakad,
eemal vilguvad majakad.
Rannalt vaadata tore.
Tormi täna ei ole.

Isa paat kaugelt tuleb,
teda ootamas olen.
Astun põlvini vette,
minu jalgade ette
mõni viidikas ujub,
aeg kiirelt nii sujub.

Rannas oodata veidi veel tuleb.
Uhkelt ütlen, et kaluri tütar olen.

Kerti Tammaru

Reigo Leht IV kl

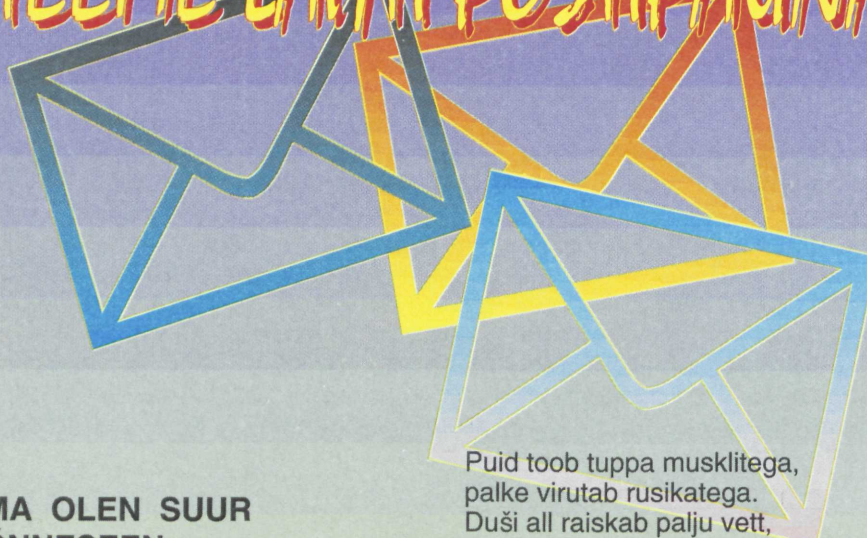
MITMEKÜLGNE ISA

Isa mitmekülgne mees,
igas asjas käsi sees.
Kõike oskab teha ta,
õpetab siis mulle ka.

Kalastamas käime koos,
jookseb võidu mänguhoos.
Isa on ka jahimees,
siga väriseb ta ees.

Reigo Leht

TEEME LAHTI POSTIPÄLVINA

**MA OLEN SUUR
ÕNNESEEN**

Minu isa on tugev mees.
Kõiki töid ta teeb.
Tal isegi söök pliidiil keeb.

Isal vuntsid on mustad ees,
ta on täitsa tore mees
meie perekonna ees.

Meie isal on toredad kombed.
Ta meiega krõmpsutab komme
ja küsib: "Mida teeme me homme?"

Ma olen suur õnneseen,
sest kõiki asju koos isaga teen!
Mida rohkemat tahta veel?

Kerti Tammaru

MUSKLIS ISA

Isal on muskleid kakssada kuus,
jõudu on tal igas kondis ning luus.
Kuid ega ta tonne ei kergita
ning ega ta hommikut ei erguta.

Reigo Leht

Puid toob tuppa musklitega,
palke virutab rusikatega.
Duši all raiskab palju vett,
kuid kaelas tal pole kullatud kett.

Kristiina Ait

Kristiina
joonistas
ka pildi,
millel ta
on koos
isaga.

MINA TALLE PATSI LÖÖN

Tuppa tassib palju puid,
asju teeb ta veel ka muid.
Iga päev ta koera söödab,
suviti ka muru niidab.
Vahest kiusab meid ta ka,
aga muidu tore ta.

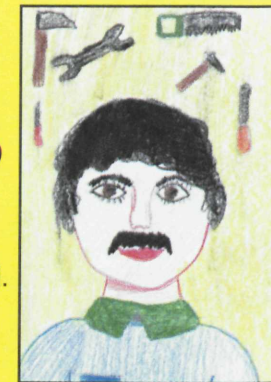
Ta peres kõige tugevam
ja siis veel kõige pikem ka.
Meile maja ehitab,
vahel õlgu kehitab.
Mind ta aitab koolitöös,
mina talle patsi löön.

Kätlina Niitvähi

Ka Kätlina on oma
isast pildi joonis-
tanud.

**TEMA PÄEVAD
ON PIKAD**

Minu isa peab talu,
käed täis on tal tööd.
Oskab harida põldu
ning teha ka lauda-
tööd.

Tema päevad on pikad
ja lühikesed on ööd,
puhkehetked on napid,
aina teha on tööd.

Kevad koputab uksele,
kutsub maamehed põllule,
sätib temagi traktorile
külvimasinad järele.

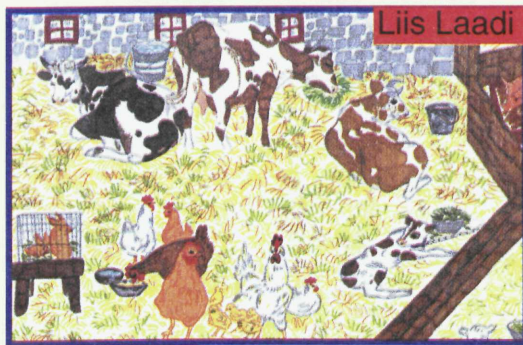
Pille Türner

KÕIGIST PAREM

Minu isa kõigist parem,
jõuab teistest tööle varem.
Ei usu, et teiste isad halvad,
kuid minu isa on ikka varvam.

Ta koos minuga teatris käib,
ta mind armastab, seda ka näib.
Isale lilli ja kallistusi sai
ja mina sain pika-pika pai.

Grete Pärnpuu

Liis Laadi

"Tähekesse" suure joonistamisvõistluse võitjad on lõpuks selgunud!

"Täheke" peab nüüd küll lastele suure, suure aitäh ütlema! Toimetusse saabus nii palju ilusaid joonistusi ja plastiliinitöid, et kohe terve tuba sai pilte täis. Töid oli nii oma kodumajast, toast, perekonnast, loomadest, koduõuest kui kõigest muust koduga seotust. Te kõik olite väga tublid, pildid olid nii kaunid, et peaaegu võimatu oli neid parimatest parimaid välja valida. Kutsusime endale appi ka lastekirjanik-kunstniku Henno Käo. Nii sai raske valik lõpuks tehtud. Eraldi tahaks veel nimetada Kilingi-Nõmme keskkooli, kust meile saadeti vist küll kõigi algklassiõpilaste tööd!

Ja nüüd siis võitjate juurde.

Peauhinna, uhke joonistusvahendite kohvri võitis 8aastane Liis Laadi Kilingi-Nõmme keskkooli IIb klassist joonistusega "Maal vanaema juures laudas".

Klassikollektiivi auhinna, 10 Jovi plastiliinikomplekti võitis Võsu põhikooli I klass ühtlaselt heade töödega.

Eriauhinna Jovi plastiliiniga tehtud pildi eest, üle 5 kilo Jovi plastiliini võitis Pääsküla keskkooli IVc klass kollektiivse tööga "Laulupidu".

10 lohutusauhinda võitsid:

Marili Eelnurm Valgjärve põhikooli I klassist,
Kristi Karro Tartu 32. lastepäevakodust,
Maali-Liina Kulla Laeva vallast,

Tõnis Kullamaa Kilingi-Nõmme keskkooli Ib klassist,

Liis Lille Kilingi-Nõmme keskkooli IIb klassist,

Janelin Metsallik Valtu põhikooli IV klassist,

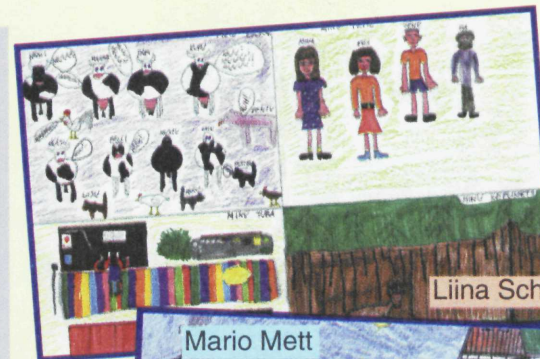
Mario Mett Valtu põhikooli IV klassist,

Kaia Pello Tallinnast,

Liina Schmidt Valtu põhikooli IV klassist,

Elvia Sõber Tallinnast.

Palju, palju õnne võitjatele! Sooja suve kõigile pildimeistritele!

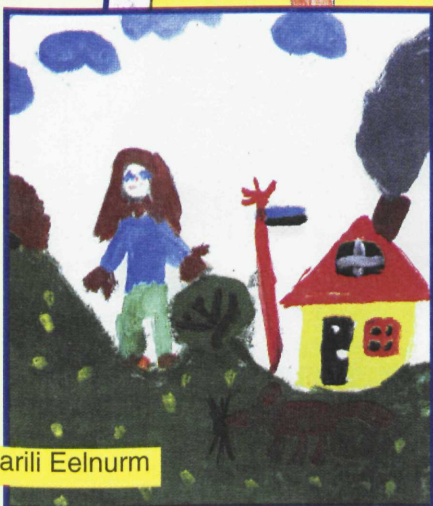

Liina Schmidt

Kristi Karro

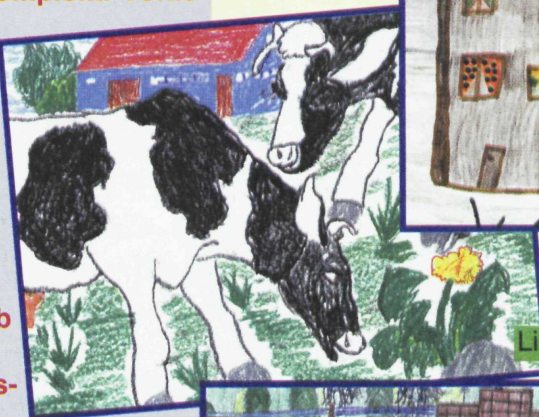
Mario Mett

Marili Eelnurm

Birgit Aasa

Liis Lille

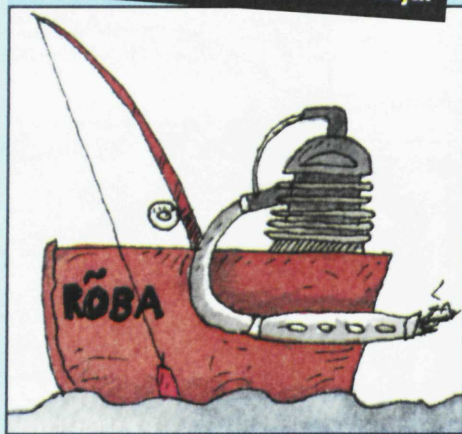
Andres Lehesoo

Janelin Metsallik

Kuulge, lapsed, aidake öökull Uhuud! Kirjutage Uhuule, mida te teada tahaksite. Küll siis Uhuu lendab ringi ja uurib asja.

KALAPÜÜK RAADIO ABIL

Moskva mudellaevaehitajate klubi "Blik" meistrimehed on ehitanud laevukese, mida juhitakse raadio teel kala otsima. Laevuke on varustatud mitme õngega, mis sobivasse sügavusse lastud. Sööta haarates vabastab kala rulli, millele tamiil keritud. Seda märganud kalastaja suunab laevukese

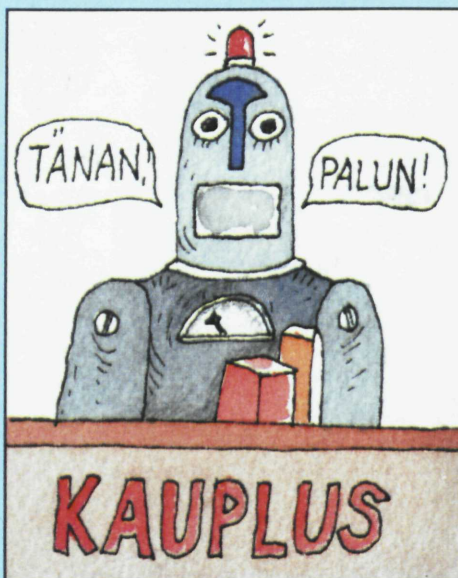
täiskäiguga kalda poole. Seal võetakse rull kätte ja siis pole muud, kui kala kuivale kerida.

Õngelaevukese paneb liikuma elektrimootor. Laevuke ise on konstrueeritud nii, et ümber ei lähe ja ära ei upu. Kui kala peakski tal põhja ülespoole tõmbama, võtab laevuke nagu laialt tuntud jonnipunn kohe jälle algasendi.

"Mänguasi," naksutas öökull Uhuu selle uudise peale nokka. Eks muidugi. Aga kahtlemata päris põnev mängimiseks.

TELEVIISOR SEINAL

Nii võib see varsti olla. Maailmas on juba kaks firmat, üks Ameerikas, teine Jaapanis, kes on lahendanud paneelkineskoobi valmistamise saladuse. Jaapanis on säärased lameda kineskoobiga televiisorid juba müügilegi jõudnud. Niisugune aparaat meenutab rohkem suurt pilti, kui meie igapäevast televiisorit.

KOER HUNTIDE VASTU

Aastaid on Golani kõrgmaa karjused olnud hädas huntidega. Tulistada neid ei tohi, sest lisraelis on hunte järele jäänud vaid 200 ringis ning kriimsilm on kaitse all. Nüüd leiti murele lahendus. Ungarist tellitakse suured karvased koerad. Ungari komondor on väikesest iisraeli hundist kaks korda kogukam (60 kg 30 kg vastu). Kui komondor karja valvab, ei julge hunt ligigi tulla.

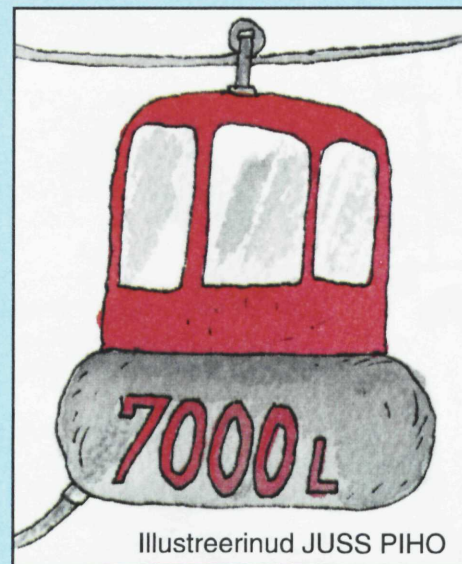
ROBOT LETI TAGA

Jaapanis avati ööpäev läbi tegutsev kauplus, kus müüjate asemel täidavad ostja soovi robotid. Ostja valib vitriinides olevatest kaupadest, mida ta soovib, ning teatab sellest iga vitriini juures oleva klaviatuuri abil. Robot toob kauba kohale, automaatkassa aga võtab ostja maksekaardilt vastava summa maha.

Kuuldavasti on kauplus väga populaarne. Küllap sellepärast, et inimestele meeldib kogeda erakordset.

VESI VEAB VAGUNIT

Juba üle 100 aasta tegutseb Saksamaal Wiesbadenis ebaharilik köisraudtee, mis veab turiste 2445 m kõrgusele mäele, kust avaneb kaunis vaade Reini jõe. Köisraudteel on kaks 50 inimest

mahutavat vagunit, mis omavahel trossiga ühendatud. Tross käib üle mäeharjal oleva ploki. Mõlemal vagunil on 7000 liitrit mahutav tsistern. Mäeharjal täidetakse see veega. Nii saadakse vastukaal, mis laskudes tirib üles teise vaguni. Mäe jalamil lastakse veel jälle tsisternist välja voolata. Kust võetakse aga vesi mäeharjal? Ega seda ei ole raske ära arvata. Vesi tuleb torujuhtme kaudu teiselt veel kõrgemalt mäelt.

TALU, MILLE RAJAS NORRA AABITSALUGU

TUBLI TÕNU

SEE ON TALU, MILLE RAJAS TUBLI TÕNU.

SEE ON KUKKEL, MIS OLI TALUS, MILLE RAJAS TUBLI TÕNU.

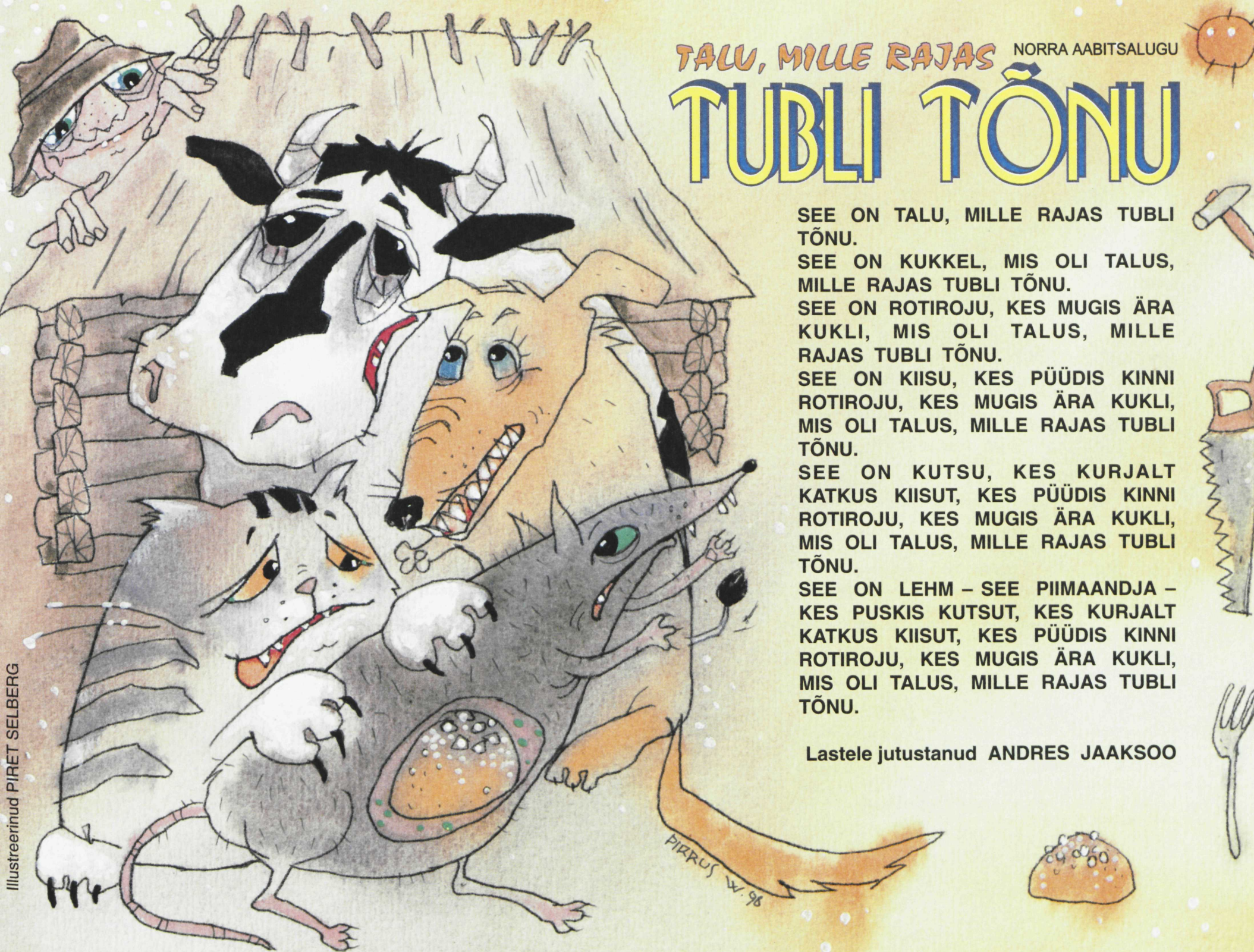
SEE ON ROTIROJU, KES MUGIS ÄRA KUKLI, MIS OLI TALUS, MILLE RAJAS TUBLI TÕNU.

SEE ON KIISU, KES PÜÜDIS KINNI ROTIROJU, KES MUGIS ÄRA KUKLI, MIS OLI TALUS, MILLE RAJAS TUBLI TÕNU.

SEE ON KUTSU, KES KURJALT KATKUS KIISUT, KES PÜÜDIS KINNI ROTIROJU, KES MUGIS ÄRA KUKLI, MIS OLI TALUS, MILLE RAJAS TUBLI TÕNU.

SEE ON LEHM – SEE PIIMAANDJA – KES PUSKIS KUTSUT, KES KURJALT KATKUS KIISUT, KES PÜÜDIS KINNI ROTIROJU, KES MUGIS ÄRA KUKLI, MIS OLI TALUS, MILLE RAJAS TUBLI TÕNU.

Lastele jutustanud ANDRES JAAKSOO

Mahasalatud IRA LEMBER

SÕBER

Kaarel kõndis heatujuliselt kodu poole, kehitades aeg-ajalt veidi eblakalt oma koolikotti. Tänapäev oli hästi läinud – ühele loodetud viiele lisandus teinegi. Korruga kostsid tema selja tagant kiired samud. Kui poiss pea keeras, nägi ta klassiõde Merritit lähenevat.

"Kas sina elad ka siinkandis?" küsis Merrit, kui oli poisi kõrvale jõudnud.

"Muidugi," vastas Kaarel. "Kuid sina elad ju mujal!"

"Seda küll. Aga täna lähen vanaema juurde ja tema elab Lille tänaval."

"Siis on meil üks tee!" rõõmustas Kaarel ning tundis end päris kõrvust tõstetuna. Merrit oli klassi toredaim tüdruk.

"Leile elab ka siin lähedal, kuid tema jäi koolimaja juurde ema ootama. Tal käib ema iga päev vastas. Veider, eks! Oleks veel, et esimeses klassis," sädistas Merrit.

"Muidugi," oli Kaarel meelitatud.

Kaarli kodutänavana nurgal istus kass Ints ja ootas truult oma peremeest. Kass tuli iga päev täpselt samal kellaajal nurga peale ja ootas kannatlikult. Ta oli harjunud, et niipea kui Kaarel tema juurde jõudis, tegi ta sõbrale tere-pai. Misperale Ints end üles venitas ning poisi sääri triikides vastu tervitas. Juba teist aastat kordus see kõik. Kass istus tänavanurgal ka siis, kui Kaarel mõnikord juhuslikult varem koolist vabaks sai.

Kuid täna oli teisiti, sest täna jalutas Kaarel koos Merritiga. Ja Kaarel ei vaadanud kassi poolegi, vaid kõndis ükskõikse näoga tast lihtsalt mööda. Merrit sädistas aga endiselt ega pannud kassi enne tähele, kui see neile järele jooksis.

"Vaata, üks kass käib meie kannul!" tähendas tüdruk.

"Las käib."

"Naljakas kass, ei tahagi meist maha jääda!"

"Tema probleem," arvas Kaarel.

"Ehk peaks teda tagasi tõrjuma?" arutles tüdruk.

"Mispärast tõrjuma! Las kõnnib, kui tahab, minu teada on meil ikkagi demokraatia!" polnud Kaarel suu peale kukkunud.

"Sul on õigus, jah!" nõustus Merrit ja vaatas ise imetlevalt Kaarli poole, sest nagu enamikule tüdrukutele, meeldisid tallegi tarmukad poisid.

Nad seisatasid veel hetkeks Kaarli koduvärava ees ning jätsid siis hüvasti. Kaarel astus hoovi. Värava kassi nina ees kinni lükanud, samus ta tagasi vaatamata majja.

Kui tüdruk oli tema arvates küllalt kaugele jõudnud, läks ta uuesti välja.

Kass Ints oli juba aias ja istus nüüd ukse ees.

"Tule tuppa!" kutsus Kaarel.

Ints lipsas poisi jalgade eest osavalt mööda. Ta ei puudutanud karvavõrdki poisi sääri.

Kaarel võttis külmkapist piima ja valas kassikaussi, just täpselt nii nagu iga päev. Kuid kass ei tulnud jooma. Kaarel lisas piimale veidi kohvikoort, kuid kass ei tahtnud ikkagi. Ta vupsas tugitooli ning jäi sinna ükskõikse näoga istuma.

Poiss vaatas kassi teraselt ja talle näis, et Intsu pilk polnudki nii ükskõikne. Kas tema rohelistes silmades ei helkinud hoopis etteheitev küsimus: "Miks sa mu täna maha salgasid?"

Kaarel jättis vastuse võlgu.

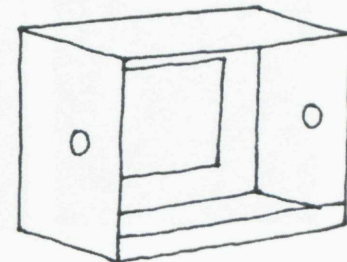
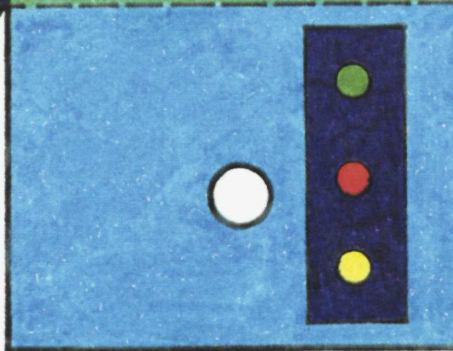
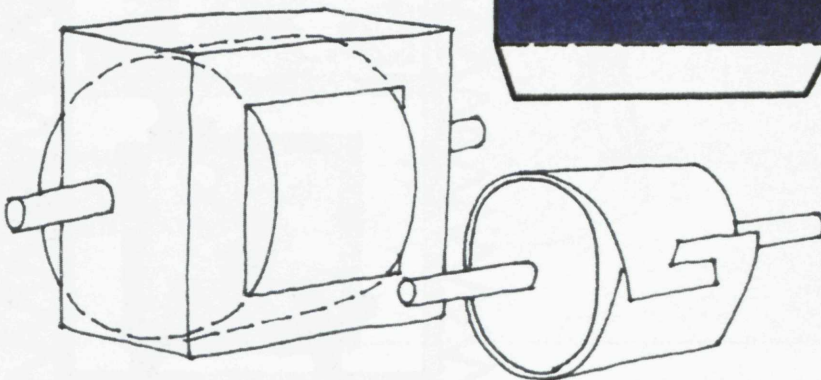
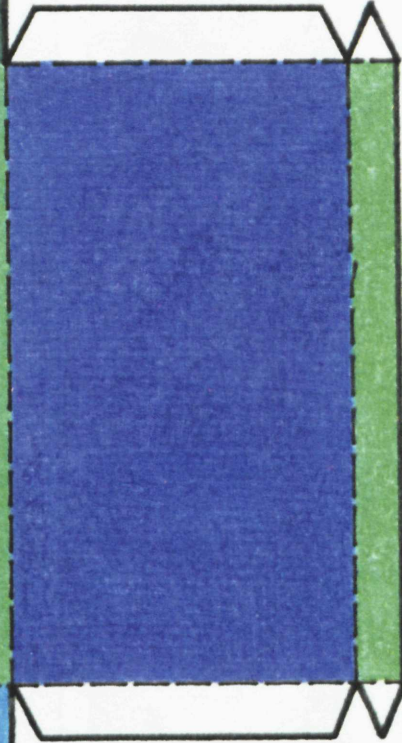
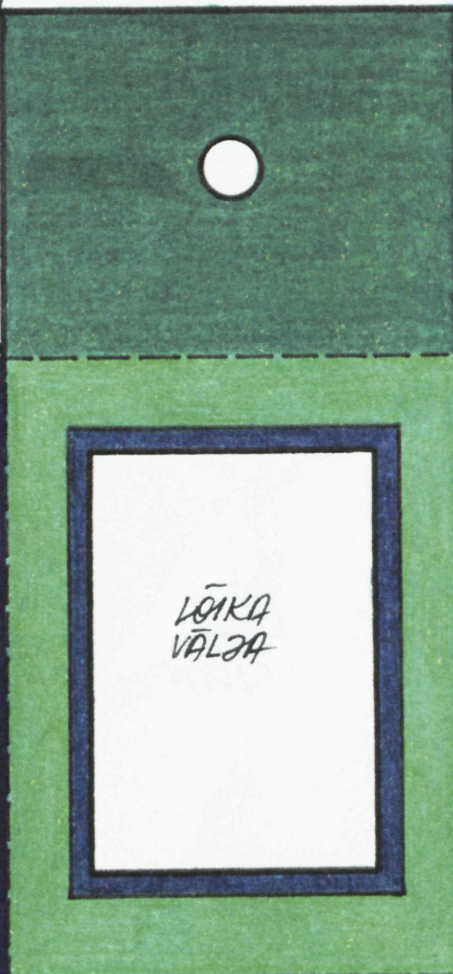
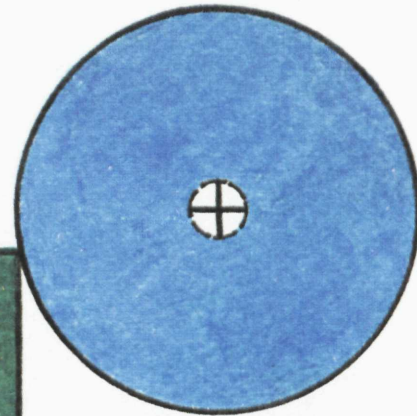
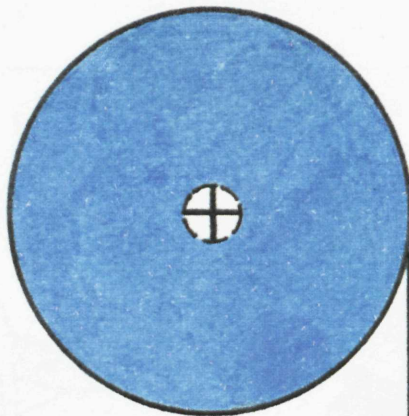
Illustreerinud PRIIT REA

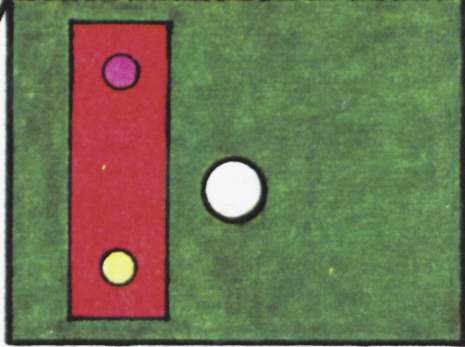
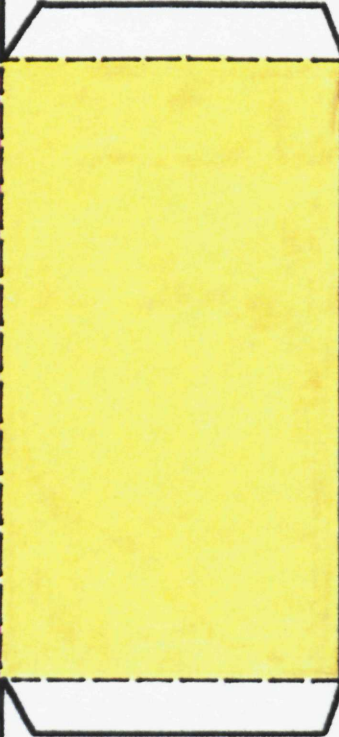
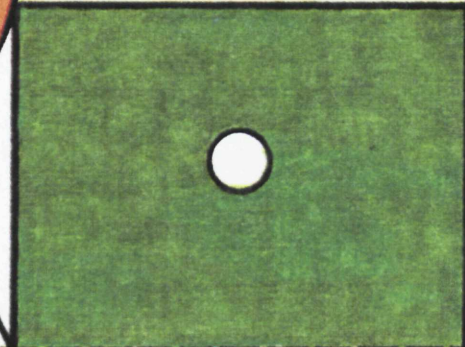
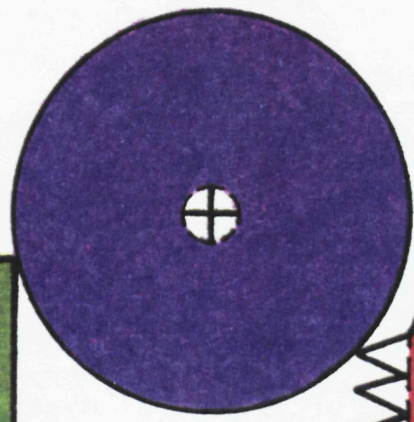
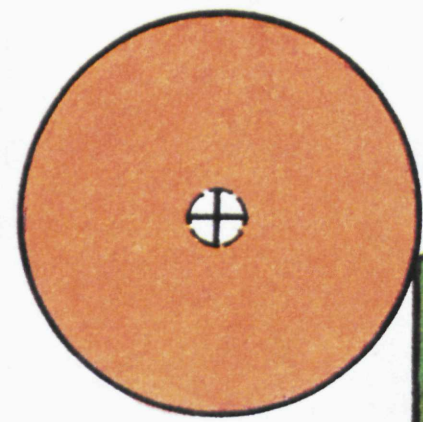
TELEVIISOR

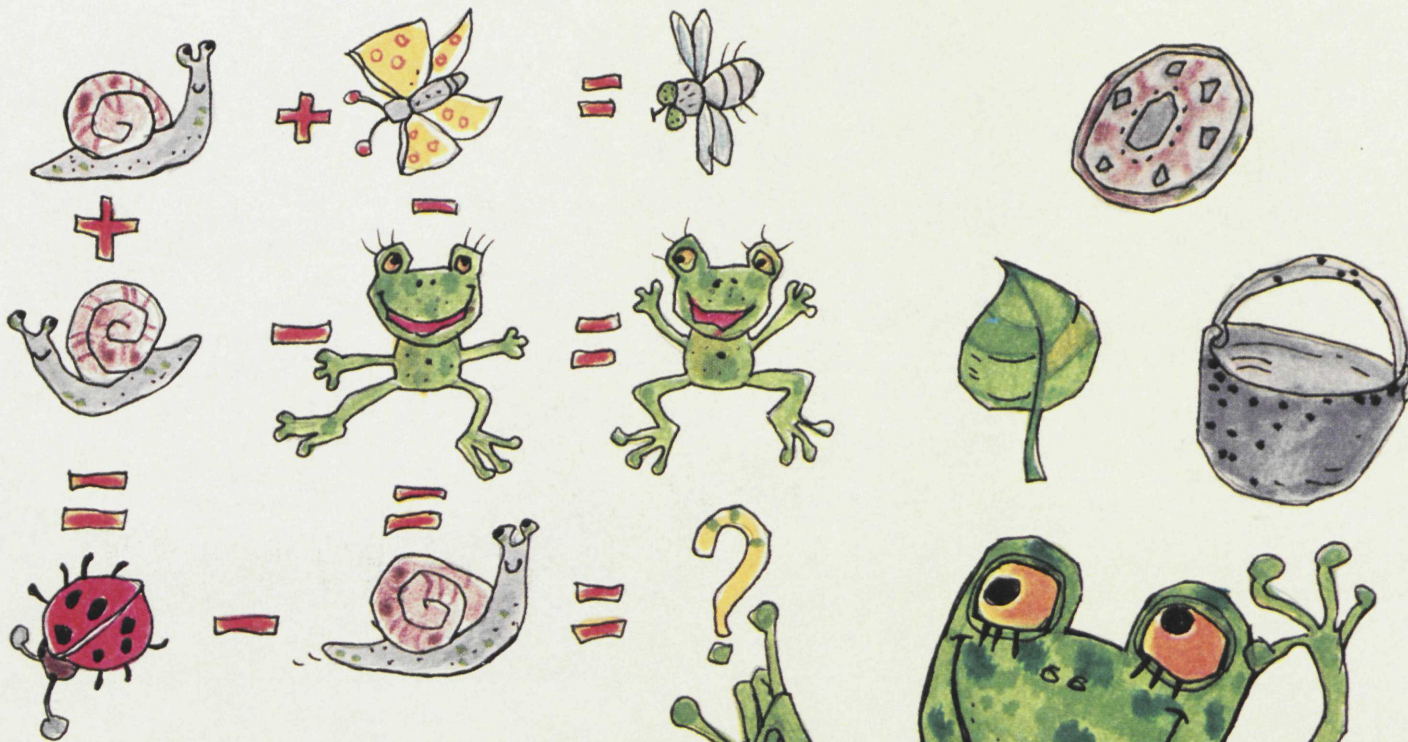
Joonistanud HELI VEIGEL

Lõika telekas sobivalt poolt välja. Lõika sisse ekraaniava ja külgedel asuvad augud. Ketastest ja selle jutu taga asuvast filmiribast liimi kokku silinder. Pista selle otstest läbi pliats ja liimi see kinni. Topi pliatsiotsad telekakasti külgedel asuvaist aukudest läbi ja liimi kast kokku. Pliatsit keerates liigub ekraanil film. Teiselt ribalt leiad veel kaks filmi. Teleka vaatamiseks kinnita riba silindrile nagu joonisel (ilma telekakastita) näha. Teise poole vaatamiseks võta riba lahti ja kinnita teistpidi tagasi. Proovi filme ka ise juurde joonistada.

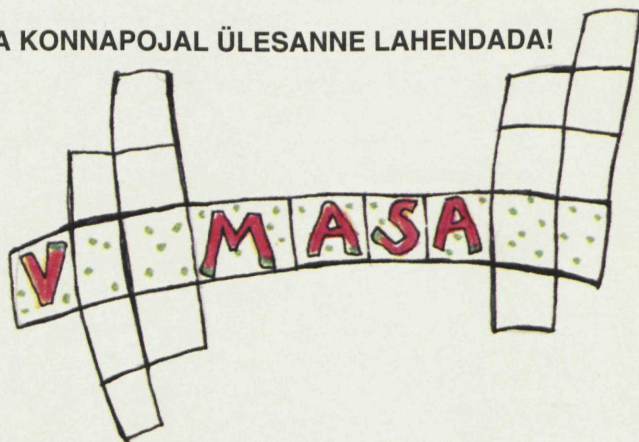
HELI VEIGEL

AITA KONNAPOJAL ÜLESANNE LAHENDADA!

PILTIDELT LEIAD VIIIE ERINEVA KONNA NIMED, KIRJUTA NEIST NELI RUUTUDESSE - SAAD TEADA, MIDA MEIE KONNAPOEG KÕIGE ROHKEM OOTAB!

Joonistanud PIRET SELBERG

PERIOODIKA AS
Lasteajakiri
TÄHEKE

Asutatud jaanuaris 1960
ilmu kord kuus

Toimetuse address:
Pärnu mnt 67a
EE0001 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel 681 497

Vastutav toimetaja
SIIRI KASE
tel 681 495

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel 681 495

Kunstiline toimetaja
PRIIT REA
tel 681 495

Printall
Tatari 64
EE0001 Tallinn

ESIKAANE
JONISTAS
HILLAR
METS

ÜLLATAVAT AUTO MAAILMAST

Aastate jooksul on automaailmas tehtud rohkesti naljakaid leiutusi, mis paraku pole iial laiemat poolehoidu võitnud. Näiteks umbes 60 aastat tagasi esitati autonäitusele sõiduk, millel pöördusid vaid ... tagarattad. Auto patenteerinud insenerid väitsid siis, et varsti tehakse kõik iseliikurid sellistena. Paraku nende lootused ei täitunud, sest autot ei saanud ju hästi tänava äärde parkidagi, rääkimata muudest juhtimisprobleemidest.

Aga räägime nüüd üsna hiljuti loodud väikeautost Zagato-Z-Eco, mis pidi ideaalselt sobima kahele inimesele, kes alati koos tööle sõidavad.

HIND 10 KROONI

Itaalias on väga palju autosid ning seetõttu tiptundidel ka sõidukeist põhjustatud ummikuid rohkem kui meil. Auto, millesse mahub kaks inimest (tandemina teineteise taha) ja elektriratas, pidi pakkuma ideaalse lahenduse ummikutest pääsemiseks ja tööle jõudmiseks. Ummikusse sattunud auto juht pidi jääma autosse, teine sõitja aga võtma jalgratta ning sellega tööle kihutama. Parem pool muna kui tühi koor, öeldi säärase talitusviisi kohta vanasti.

Elektrijalgrattaga tööle kihutades pidi plussiks olema see, et ülikonnas ja lipsustatud jalgrattur ei aja end pedaalisõtkumisega higiseks.

Too naljakas auto ei jõudnud aga kunagi seeriatootmisse, sest eks tal oli olulisi puudusi. Jalgratta patareid tühjenesid auto pardal sageli enne, kui neid üldse vajati. Ja lõpuks veel – igaüks meist on ju näinud, et jalgratas mahub ka tavaauto pakiruumi või siis spetsiaalsel jalgrattahoidikul otse katusele.

MATI LAOS